

**NRO 26
KEŠÄ
2021**

REPORTAASI

Kieli on rikkaus – Vierailulla Skogomen koulussa

TULKKI
ON MONELLE
TÄRKEÄ TUKI

Seitsemän pikakysymystä
Vuoden Ruotsinsuomalaiselle
Ari Ryynäselle

Göteborgs
Stad

ARI RYYNÄNEN

Vuoden ruotsinsuomalaiseksi valittu Ari Ryyänen on lähiradiokonkari, joka haluaa luoda kuulijoille toivoa.

Kuuntele Aria Radio Ekassa keskiviikkoisin
klo 18-20 taajuudella 103,1 Mhz.

1. Hei Ari! Olet työskennellyt vuosikymmeniä lähiradiokanava Radio Ekan parissa. Kertoisitko lisää kanavan synnystä?

Olin perustamassa Radio Ekaa 23 vuotta sitten. Olin jo aiemmin ollut lähiradiokanava Souvareissa ja tiesin, miten radiokanava synnytetään. Nykyään meitä on kanavalla viisi: lisäksi toinen juontaja, ääniteknikko ja puheluihin vastaajia. Pandemia-aikaan olen kuitenkin pyörittänyt kanavaa yksin.

2. Millaisia aiheita käsittelet ohjelmassasi ja mikä on jäänyt erityisesti mieleen?

Radio-ohjelma on koko ajan mielessä ja sen suunnitteluun menee viikko. Tulostan mukavia juttuja ja mietin etukäteen, mistä puhun. Valmista käsikirjoitusta minulla ei ole, mutta haluan pitää lähetyksen kevyenä ja viihdyttävänä. Musiikki ja puhelut ovat todella tärkeässä roolissa. Vuosia sitten meillä oli Jymäytys-niminen ohjelma, jossa soitin pilapuheluita. Ne ovat jääneet mieleen, koska onnistuin viilaamaan monia linssiin.

3. Millaisia kuuntelijasi ovat?

Lähetykseen soittavat kuulijat ovat usein tuttuja, ja olenkin saanut vuosien varrella monta kymmentä ystävää radion kautta. On aina mukavaa, jos linjoilla on ihan uusi soittaja. Joskus kuulijaa saattaa esimerkiksi kertoa bonganneensa tietyn linnun, ja sitten moni soittaa tehneensä samanlaisen havainnon. Saan myös onnittelua- ja kuolinilmoituspuheluita. Musiikin kautta pyrin tavoittamaan erilaisia ihmisiä: voin soittaa lähetyksessä niin punkia kuin virsiä.

4. Mikä merkitys Radio Ekalla on ollut koronavuoden aikana?

Moni on kertonut voineensa unohtaa koronan kahden tunnin lähetyksen ajaksi. Tarkoitukseni on antaa toivoa, että kyllä tämä aikanaan loppuu. Olemme luvanneet järjestää suuret juhlat 4. marraskuuta, koska uskomme, että korona on silloin ohi.

5. Sinut palkittiin hiljattain vuoden 2020 ruotsinsuomalaisena. Miltä se tuntuu? Mitä ruotsinsuomalaisuus merkitsee sinulle?

Palkinto tuli yllätyksenä ja se tuntui mairealta. On hienoa, että tavallinenkin tallaaja voi saada sellaisen nimityksen. Olen asunut Ruotsissa vuodesta 1977, jolloin muutin tänne työn perässä. En ole koskaan hävennyt ruotsinsuomalaisuuttani, ja iän myötä sen merkitys on vain kasvanut.

6. Millaiset juuret sinulla on nykyään Suomeen?

Pidän tiiviisti yhteyttä sukulaisiin ja kavereihin ja käymme yleensä joka kesä mökillämme Kuusamossa. Pidän suomen taitoa jatkuvasti yllä ja vuosien varrella olen työskennellyt myös mainosäänänenä. En usko, että monikaan kuulee puheestani, että olet asunut Ruotsissa vuosikymmeniä.

7. Kerro meille jotain, mitä lukijat eivät vielä tiedä sinusta.

On kaksia asiaa, joita inhoan: varastaminen ja valehtelu. En siedä niitä itseltäni enkä muilta. Vuosi sitten kotiimme murtauduttiin ja varkaat pääsivät karkuun. Se raivostutti.

Sisältö nro 26 2021

- 4 Göteborgin Kaupunki
- 6 Reportaasi
- 9 Suomea työssä
- 10 Ajankohtaista

Minä olen ruotsinsuomalainen on Göteborgin Kaupungin suomen kielen hallintoalueen tiedotuslehti kaikille Göteborgin ruotsinsuomalaisille ja muille asukkaille, sekä kaupungin työntekijöille.

Päätoimittaja: Ida Valpas
Kansikuva: Lo Birgersson
Byline-valokuva: Lo Birgersson
Ulkoasu: Göteborgs Stad
Paino: Lenanders Grafiska AB
Ilmestyminen: Kolmesti vuodessa

”Jokaisen lapsen Göteborgissa tulee saada oikeutensa toteutumaan”

Göteborgin Kaupunki valmistelee uutta lapsen oikeuksien suunnitelmaa. Se tulee auttamaan kuntaa panemaan täyteen lapsen oikeuksien sopimuksen, joka otettiin osaksi ruotsalaista lakia 1. tammikuuta 2020, sekä vahvistamaan kaupunginkattavaa lapsen oikeuksien näkökulmaa. Suunnitelman tarkoitus on myös osaamis- ja tavoitetaso nostaminen kaupungissa. Suunnitelman keskiössä ovat lapsen oikeudet, jotka ovat osa ihmisioikeuksia.

Lapsen oikeuksien suunnitelman mukaan jokaisen lapsen Göteborgissa tulee saada oikeutensa toteutumaan. Tämä tarkoittaa myös kansallisiin vähemmistöihin kuuluvia lapsia, joilla on erityisoikeus käyttää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä oikeus osallistua itseä koskevaan päätöksentekoon.

Tässä lehdessä tutustumme kunnan vähemmistöpedagogiin Mari Niemelään, joka on työskennellyt Skogomen koulun kaksikielisenä opettajana syksystä 2020 asti. Mari tarjoaa meille silmäyksen arkipäiväänsä ruotsinsuomalaisten oppilaiden keskuudessa. Lapsen oikeuksien toteuttaminen on osa Marin työtä. Koulussa lapsi oppii kunnioittamaan ja kehittämään kulttuuri-identiteettiään, kieltään ja omanarvontuntoaan, joista säädetään

lapsen oikeuksien sopimuksessa. Laki sanoo myös, että koulutuksen tulee valmistaa lapsi vastuulliseen elämään vapaassa yhteiskunnassa suvaitsevaisuuden, tasa-arvon ja kaikkien kansakuntien, vähemmistöryhmien sekä alkuperäiskansoihin kuuluvien henkilöiden välisen ystävyyden hengessä. Ei mikään helppo tehtävä, jos minulta kysytään.

Toivotamme Marille ja hänen työtovereilleen onnea tehtävässä sekä oikein ihania kesäpäiviä kaikille lukijoillemme.

Aurinkoisin terveisin,

Veera Sälsä
Göteborgin Kaupungin
suomen kielen hallintoalueen
suunnittelujohtaja

Tavoitteena turvallisempi Göteborg

Göteborgin Kaupunkiin on perustettu turvallisuusneuvosto, jonka tarkoituksena on olla foorumi keskinäiselle oppimiselle ja vahvistaa poliittista vastuuta turvallisuuden edistämiseksi ja rikosten torjunnassa. Tavoitteena on puolittaa turvattomuuden kokemus vuoteen 2030 mennessä ja lisätä turvallisuutta kaikille kaupungin asukkaille.

Neuvosto koostuu muun muassa kunnanhallituksen puheenjohtajistosta, poliisiviranomaisesta, asevoimista, Länsi-Götanmaan läänin lääninhallituksesta, liike-elämästä ja kansalaisyhteiskunnasta. Neuvostoon kuuluu myös Chalmersin teknillinen yliopisto ja Göteborgin yliopisto. Strategisena tavoitteena on, että eri toimijoiden yhteistyöllä voidaan luoda turvallisempi ja parempi yhteiskunta nyt ja tulevaisuudessa.

Kaupungin turvallisuutta pyritään parantamaan myös kaupunginjohtokonttorin ja sosiaalishallintojen (aikaisemmin sosiaaliresurssihallinnon) laatiman Göteborgin Kaupungin turvallisuutta edistävän ja rikollisuutta ehkäisevän ohjelman avulla. Ohjelma laaditaan vuosiksi 2021–2026 ja se perustuu hallituksen rikostorjuntaohjelmaan *Tillsammans mot brott (Yhdessä rikollisuutta vastaan)*. Ehdotus on tällä hetkellä lausuntokierroksella. Myös ruotsinsuomalainen neuvosto jättää lausuntonsa syyskuun 10. päivä mennessä ruotsinsuomalaisesta vähemmistönäkökulmasta.

Tunnetko olosi turvattomaksi kotona? Kontrolloidaanko, uhataanko tai lyödäänkö sinua tai jotakuta toista, jonka tunnet? Apua on saatavilla. Jokaisella on oikeus elää ilman väkivaltaa.

- Verkossa: www.goteborg.se/valdochhot
- Palveluskeskus: 031-365 00 00
- Sosiaalipäivystys: 031-365 87 00 (iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja pyhäisin)

Göteborgin Kaupunki valmistelee lapsen oikeuksien suunnitelmaa

Kunnanhallitus ja nuorisovaltuusto ovat laatimassa koko kaupungin kattavaa lapsen oikeuksien suunnitelmaa. Lapsen oikeuksien sopimuksesta tuli Ruotsissa laki vuoden 2020 alusta. Viime vuonna kävi ilmi, että kaupungin työ lasten oikeuksien puolesta on puutteellista, ja että ponnisteluja tarvitaan enemmän oikeuksien takaamiseksi. Siksi kunnanvaltuusto on päättänyt laatia lapsen oikeuksien suunnitelman.

Suunnitelman onnistumiseksi lapset ja nuoret haluttiin osallistaa sen tekemiseen. Selvitystyö aloitettiin laatimalla kysely suoraan lapsille. Lisäksi suunnitelman parissa työskentelee nuorisovaltuuston viiteriymä. Nuorisovaltuusto koostuu 12–17-vuotiaista göteborgilaisista, joilla on vastuu työskennellä lasten ja nuorten puolesta.

Suunnitelma käsitellään kunnanhallituksessa 16. kesäkuuta, jonka jälkeen se menee lausuntokierrokselle muun muassa ruotsinsuomalaiseen neuvostoon.

Muutoksia Plantagegatanin esikoulussa

Syksystä alkaen Plantagegatanin esikoulu ei ole enää kaksikieliseen opetukseen profiloitunut kunnan esikoulu. Jatkossa Plantagegatanille hakevat kaksikieliset lapset sijoittuvat hakujonossa samalle sijalle ruotsinkielisten lasten kanssa.

Kaksikielinen esikoulutoiminta keskustan alueella keskittyy **Gibraltarkrokenin esikouluun**. Plantagegatanille jää kuitenkin suomea puhuvaa henkilökuntaa ja lapsia eikä esikoulua olla sulkemassa.

Viiteriymä sai uuden puheenjohtajan

Ruotsinsuomalaisen neuvoston kieli ja koulutus -viiteriymä on saanut uuden puheenjohtajan Maarit Jaakkolan, joka toimii tehtävässään nykyisen mandaattikauden eli vuoden 2022 loppuun. Jaakkolan mukaan kieli ja koulutus -viiteriymän tärkein tavoite on kaksikielisyyden takaaminen tulevillekin sukupolville. Siihen tarvitaan esimerkiksi hyvin järjestettyä kaksikielistä opetusta. Hän haluaa myös kehittää viiteriymien välistä yhteistyötä ja luoda dialogia.

”Keskustelu on tärkeää, kun halutaan estää vastakkainasetteluja ja konflikteja”, Jaakkola sanoo.

Lue lisää ruotsinsuomalaisesta neuvostosta sekä viiteriymistä osoitteessa goteborg.se/suomeksi tai ota yhteys sverigefinskaradet@stadshuset.goteborg.se

Hae valtiontukea

Göteborgin Kaupunki kuuluu suomen kielen hallintoalueeseen ja saa sen vuoksi vuosittaisen valtiontuen. Myös yhdistykset ja seurat voivat hakea valtiontukea kaksikielisyyttä ja ruotsin-suomalaista kulttuuria edistäviin tapahtumiin ja hankkeisiin, kuten leireihin, kielikursseihin, teatteriin ja musiikkiin. Tapahtuman pitää olla suunnattu kaikille göteborgilaisille ja siitä pitää tiedottaa laajasti.

Näin haet tukea

Hae tukea sähköisen lomakkeen kautta. Linkki löytyy osoitteesta **goteborg.se/suomeksi**. Haettavalla summalla ei ole ylä- tai alarajaa. Tuen saajan täytyy jättää selvitys toteutetusta tai meneillään olevasta tapahtumasta.

Hakuaajat:

- 27. syyskuuta mennessä, päätöksestä ilmoitetaan viimeistään viikolla 41.
- 29. marraskuuta mennessä, päätöksestä ilmoitetaan viimeistään viikolla 50.

Tietoa suomeksi

• **Goteborg.se/suomeksi:**

Göteborgin Kaupungin suomenkielisillä sivuilla on runsaasti tietoa esimerkiksi esikoulusta, vanhushoivasta, kunnan toiminnasta ja kulttuurista. Sivustolla on myös suomenkielistä tietoa koronavirus-tilanteesta ja arkisto tähän mennessä ilmestyneistä Minä olen ruotsinsuomalainen-lehdistä.

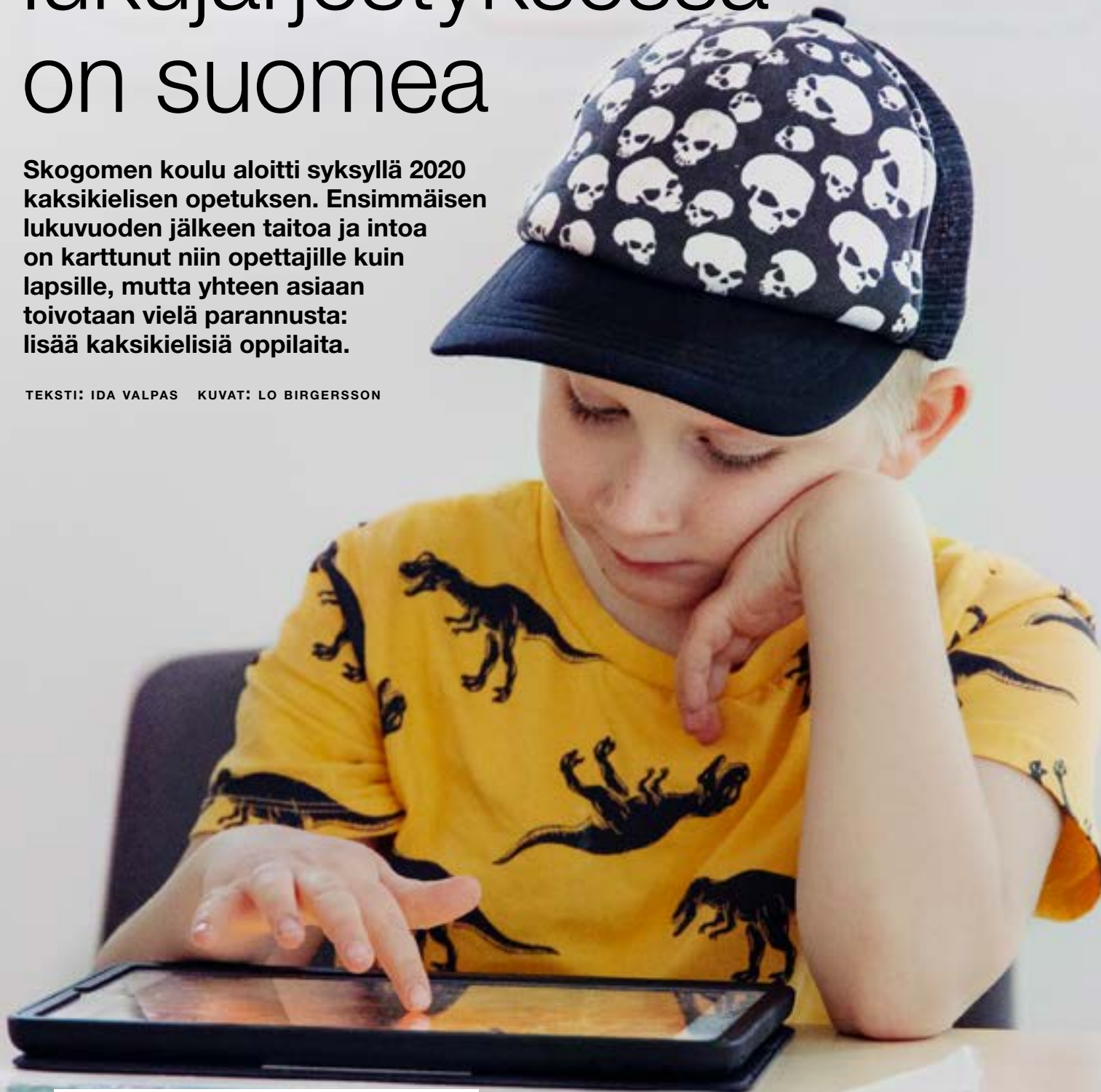
• **Göteborgin Kaupungin palvelukeskus:**

Palvelukeskuksessa saat vastauksia yleisimpiin kuntaan liittyviin kysymyksiin. Suomenkielinen puhelinpalvelu vastaa numerossa 031-365 00 00 maanantaista perjantaihin klo 7–18. Kesällä aukiolo on rajatumpi. Sano puhelimeen ”Jag vill prata finska” ja sinut ohjataan suomenkieliselle työntekijälle.

Seuraavana lukujärjestyksessä on suomea

Skogomen koulu aloitti syksyllä 2020 kaksikielisen opetuksen. Ensimmäisen lukuvuoden jälkeen taitoa ja intoa on karttunut niin opettajille kuin lapsille, mutta yhteen asiaan toivotaan vielä parannusta: lisää kaksikielisiä oppilaita.

TEKSTI: IDA VALPAS KUVAT: LO BIRGERSSON

Edwin, 7, pelaa mieluiten suomenkielisiä oppimispelejä.

”

*Kieli on rikkaus.
Mitä useampaa kieltä
hallitsee, sitä parempi.*

Kello on vasta puoli kahdeksan keskiviikkoamuna, mutta Hisingenissä sijaitsevan Skogomen koulun ovi käy tasaiseen tahtiin. Lapset hipsivät sukkasillaan aamupalalle, liikuntasaliin tai harjoittelemaan tanssiliikkeitä videohuoneeseen. Avarat ja valoisat luokat tuoksuvat uudelta, eikä ihme. 360 oppilaan koulurakennus on valmistunut vasta vuonna 2019.

Luokanopettaja Mari Niemelä pakkaa työpisteellään tavaroita kangaskassiin päivää varten. Oma kolmosluokka jää tänään toisen opettajan hoiviin, sillä puolet Marin työajasta on kohdennettu suomen kielen opetukseen.

”Kuin hain tehtävään keväällä vuonna 2020, kysyntä oli ollut niin suurta, että minun oli tarkoitus olla täyspäiväisesti kaksikielinen luokanopettaja. Lopulta hakemuksia tuli vain kolme ja lapset olivat hyvin eri-ikäisiä, joten yhteistä luokkaa ei voitu perustaa”, Mari selittää.

Tällä hetkellä Mari antaa vahvistettua äidinkielen tukea kakkosluokkalaiselle Äsalle ja kuudesluokkalaiselle Maltelle muutaman tunnin viikossa. Tiistait ja keskiviikot hän viettää esikoululuokalla, jossa odottaa kaksikielinen Edwin. Tänään kassiin sujahtaa iPad, luontoaiheisia kirjoja ja itse askarreltuja pelejä. Reunan yli kurkkii myös pehmoleluapina.

”Huomenta, Edwin”, Mari sanoo suomeksi saapuessaan luokkaan. Lapset asettuvat isojen pöytien ympärille ja Camilla-opettaja käy läpi päivän ohjelmaa. ”Finska”, lapset tavaavat taululta aamun suunnitelmaa.

Aamupäivisin kaikki oppilaat osallistuvat Marin tunneille. Suomen lisäksi on tutustuttu muihinkin kieliin. Kun luokalla oli albaniaa puhuva lapsi, opeteltiin yhdessä esimerkiksi tervehdyksiä.

”Tarkoituksena on osoittaa, että kieli on rikkaus, ja että mitä enemmän kieliä hallitsee, sitä parempi. Historiallisesti suomen kieli on ollut hieman tabu Ruotsissa ja suomalaisuutta on saatettu hävetä. Oma käsitykseni on, että kun nostaa kaikkia vieraita kieliä, myös kiinnostus suomea kohtaa kasvaa”, Mari sanoo.

Halu ja into ajavat kehittymään

Tällä viikolla esikoululuokalla on harjoiteltu kehonosia suomeksi Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat -laulun avulla. ”Vad är det här”, Mari kysyy ja osoittaa päätään. Lapset hihkuvat vastauksen ja Mari toistaa sanan suomeksi. Kun kaikki sanat on kerrattu, Mari laittaa suomenkielisen lastenlaulun soimaan ja koko luokka tanssii mukana.

Seuraavaksi Mari nostaa kassista pehmoapinan, joka on nimetty Samiksi. Hän kysyy luokalta, mitä erityistä apinassa on.

”Se puhuu vain suomea”, lapset muistavat.

Mari kertoo, että suomeksi esittäytyään sanomalla ”minun nimi on”. Sen jälkeen kaikki saavat vuoroin esitellä itsensä Samille suomeksi.

”Kun kaksikielinen opetus käynnistyi, lähdimme aivan nollasta liikkeelle. Kaikki oli uutta minulle, rehtorille ja kunnalle. Emme esimerkiksi tienneet, millaisia oppikirjoja voisimme käyttää ja miten kaksikielinen opetus käytännössä toimii. Kaikilla on kuitenkin halua ja intoa tehdä, ja olen saanut hyvät eväät työhön”, Mari sanoo.

Koronapandemian vuoksi esimerkiksi opintomatka Tukholman ruotsinsuomalaiseen kouluun peruuntui. Mari osallistui kuitenkin Göteborgin Kaupungin ja Tukholman yliopiston järjestämälle etäkurssille, joka oli suunnattu suomen kielen parissa työskenteleville opettajille ja varhaiskasvatuksen ammattilaisille.

”Koska Göteborgin Kaupunki on nyt satsannut tähän, on meillä motivaatiota järjestää opetus mahdollisimman hyvin”, Mari sanoo.

Skogomen koulun rehtorin Monica Landinin mukaan kaksikieliseen opetukseen on löydetty toimiva konsepti. Hän kehuu erityisesti Marin ammattimaisuutta.

”Opettajamme on hyvin taitava ja täysin kaksikielinen. Niin oppilaat kuin vanhemmat arvostavat häntä.”

Lisää lapsia kaivataan

Kun Sam on tervehtinyt kaikki lapset, keskustelu vaihtuu vuodenaikoihin. Ruudulla pyörii kuvia vihanneksista ja kukista. Mari kyselee ensin ruotsiksi ja kertaa sitten jokaisen sanan suomeksi. Kielet sekoittuvat luontevasti opetukseen.

”Osaatko sanoa parsakaali? Monet suomenkieliset sanat ovat pitkiä”, Mari selittää.

Puoli kymmeneltä oppilaat kirmaavat välitunnille. Kaksikieliset integroidut tunnit koko esikoululuokan kanssa ovat tältä viikolta ohi.

Edwin seuraa Maria pienempään luokkaan, jossa suomen tunnit pidetään. Vielä viime syksynä esikoululuokalla oli kolme kaksikielistä oppilasta, joille Mari ideoi esimerkiksi teemaleikkejä.

Sitten toinen lapsista muutti Suomeen ja toinen vaihtoi koulua. Se on Marista sääli.

”On tietysti hyvää opetusta saada koko opettaja omaan käyttöön, mutta se ei tue lasten välistä spontaania puhetta ja leikkiä. Sitä olisi tärkeää saada, koska kieli kehittyy sen kautta. Tarvitsemme lisää oppilaita”, hän pohtii.

Malte ja Åsa saavat vahvistettua äidinkielen tukea. Maltesta mukavinta on kieliopin oppiminen. ”On kivaa ja hyödyllistä osata useampaa kieltä kunnolla”, hän sanoo. Åsa kertoo tykkäävänsä pellen pelaamisesta ja siitä, että hän saa oppia lisää suomen kielestä.

Rehtori Monica Landin on samaa mieltä.

”Toivomme, että useampi lapsi hakisi ja haluaisi hyödyntää mahtavaa tilaisuutta kehittää vähemmistökieltään. Mitä enemmän lapsia, sitä enemmän potentiaalia meillä on kehittyä”, rehtori sanoo.

Syksyllä tilanne paranee, sillä kaksikieliselle esikoululuokalle on tulossa viisi oppilasta. Moni siirtyy kouluun kivenheiton päässä sijaitsevasta Terapislingan 4 -esikoulusta, jossa on suuri suomenkielinen osasto. Mari pohtii, voisiko hakijoiden vähyden syynä olla se, että ruotsinsuomalainen vähemmistö on nykypäivänä levittäytynyt ympäri Göteborgia.

”Ymmärrän, että koulun sijainti voi olla vanhemmille ongelma, jos sen vuoksi pitää kuskata lasta kauemmas. Arjen on tärkeää olla sujuvaa. Kaksikielinen opetus on kuitenkin paras tapa tukea kielen oppimista”, hän sanoo.

Kaapista paljastuu aarre

Kaksin ollessaan Mari ja Edwin käsittelevät Suomen ja Ruotsin eroja ja ruotsinsuomalaisuutta, lukevat, katsovat videoita, laulavat ja pelaavat sovelluksilla. Tänään Mari aloittaa kertaamalla aakkosia seinällä olevalta taululta. ”Ge-par-di”, ”il-ma-pal-lo”, Edwin tavaa sujuvasti. Kahden kesken Mari käyttää enemmän suomea mutta opetushetki sujuu hyvin, vaikka vielä viime syksynä Edwin ei osannut suomea juuri lainkaan.

Seuraavaksi he jatkavat luontoaiheisen sanakirjan tekemistä iPadilla. Mari kysyy, mitä sanoja Edwin haluaisi oppia tänään. He lisäävät kuvaesitykseen kuvat ruohosta, perhostesta ja toukasta, ja Edwin kirjoittaa sanat itse suomeksi ja ruotsiksi.

Lopuksi Mari avaa luokan nurkassa olevan kaapin, joka on

täynnä upouusia suomenkielisiä lasten- ja nuortenkirjoja. Ne tilattiin valtiontuella, jota Göteborgin Kaupunki saa kuullessaan suomen kielen hallintoalueeseen.

”Päätin syksyllä, ettei oteta oppikirjoja tähän hätään vaan opiskellaan aluksi kaunokirjallisuuden kautta. Meillä ei ole kokeita tai läksyjä, vaan keskitymme puhumiseen, jotta mielekkyys säilyy oppimisessa ja kielen kehityksessä. Se vaatii paljon valmistelua”, Mari sanoo.

Kirjoja ovat lainanneet kotiin myös Åsa ja Malte, ja niistä on juteltu yhdessä. Molemmat puhuvat suomea sujuvasti, ja esimerkiksi Kunnaksen *Seitsemän koiraveljestä -kirjan* kautta on voitu käsitellä suomalaisen kansallisklassikon teemoja.

Tänään Edwin haluaa jatkaa kirjaa vampyyrista ja hämähäkiä. Poika seuraa tarkasti suomenkielistä satua ja kyselee Marilta, jos ei ymmärrä. Suomi sekoittuu jo Edwininkin puheeseen: ”tokig hämähäkki”, hän nauraa ja osoittaa kuvaa. Lukuhetken jälkeen on vielä hetki aikaa pojan suosikkipuuhalle eli iPadilla pelaamiselle.

Hetken päästä ikkunassa vilahtaa Edwinin luokkakavereita. Edwin kerää viimeiset timantit talteen Ekapeli Alku -pelissä ja Mari kokoaa oppimateriaalit takaisin kassiin. Luokan ovi painuu kiinni, kun ahkera kaksikko suuntaa lounaalle.

”Keskitymme oppimaan puhumalla.”

Tulkki uskaltaa kysyä

Helena Asp on suomen kielen tulkki, joka tuntee niin lääketieteelliset sanastot kuin vähemmistöasiat.

TEKSTI: IDA VALPAS KUVAT: LO BIRGERSSON

”Parasta tulkin työssä on se, että tapaan niin paljon mukavia ihmisiä. Tuntuu hyvältä, että minuun luotetaan. Vuosien varrella olen saanut tulkin tarvitsijoista ystäviäkin. Muutin mieheni kanssa Suomesta Göteborgiin, koska halusin nähdä maailmaa. Tein 33 vuoden uran Volvolla. Ehdin olla muutaman vuoden eläkeläisenä, kunnes ystäväni ehdotti, että osallistuisimme tulkikoulutukseen Biskopsgårdenin kansankorkeakoulussa. Valmistuin hyväksytyksi tulkiksi vuonna 2010.

Nykyään olen laillistettu tulkki ja erikoistumisalueeni on sairaanhoito. Työnantajani on tulkinvälitystoimisto Tolkförmedling Väst, joka toimii koko Länsi-Götanmaan alueella. Tällä hetkellä meitä aktiivisia suomen kielen tulkkeja on kolme Göteborgissa. Koska olen laillistettu tulkki ja minun yhteystietoni löytyvät Kammarkollegiet, finskspråkiga tolkar -sivuilta, saan joskus muiltakin tulkinvälityksiltä yhteydenottoja. Minua on pyydetty esimerkiksi oikeudenkäynteihin tulkiksi. Eniten tulkkauksia teen kuitenkin terveyden- ja sairaanhoidon parissa.

Göteborgissa asuvilla ruotsinsuomalaisilla on oikeus tulkkiin asioidessaan viranomaisten ja terveydenhuollon kanssa. Viranomainen tilaa ja maksaa tulkin. Esimerkiksi lääkäriaikaa varatessa voi kertoa, että tarvitsee tulkkia, ja se järjestyy muutamassa arkipäivässä.

Jos tuntuu, että tarvitsee tulkin apua, ei tarvitse ajatella olevansa

vaivaksi. Joskus asiakas on ollut epävarma, tarvitseeko hän tulkkia. Silloin olen tarjoutunut istumaan hänen kanssaan vastaanotolla kaiken varalta. Erittäin usein apuani tarvitaankin. Meillä tulkeilla on aina vaitiolovelvollisuus, emmekä koskaan puhu asiakkaiden henkilökohtaisista asioista muille.

Tulkin työn kautta olen perehtynyt myös vähemmistöasioihin, sillä olen toiminut tulkkina ruotsinsuomalaisessa neuvostossa vuodesta 2014 eli sen perustamisesta alkaen. Se on ollut opettavaista mutta haastavaa, ja tarpeen mukaan tarkistan ennen kokouksia esimerkiksi lautakuntiin liittyvää sanastoa.

On tärkeää, että tulkki on asiallinen ja hallitsee hyvin molemmat kielet. Pitää myös puhua kuuluvalla äänellä. Jos ei ymmärrä kaikkea, täytyy kysyä niin monta kertaa, että asia varmasti selviää. Etenkin terveydenhuollossa olisi jopa vaarallista, jos syntyisi väärinymmärryksiä.

Kun hain laillistetuksi tulkiksi, minulle sanottiin, että suomen kieleni on vanhanaikaista. Se oli hyvä huomautus, sillä kielihän uusiutuu koko ajan. Aloin tilata *Hyvä terveys* -lehteä, ja jos huomaan siinä uuden sanan, kirjoitan sen ylös ja etsin tietokoneelta mitä se on ruotsiksi. Vuosien varrella olen koonnut pitkän listan sanastoa, jota tarvitsen työssäni.

Tässä työssä ei ole ikäraja. Olen terve ja minua tarvitaan, joten minulla ei ole vielä suunnitelmia jäädä eläkkeelle.

Kulttuurijuhlan paluu

Göteborgin kulttuurijuhlaa Kulturkalasia eli Gothenburg Culture Festivalia vietetään jälleen 20-22. elokuuta vuoden tauon jälkeen. Tapahtuma suunnitellaan niin, että se voidaan toteuttaa, vaikka koronapandemiaan liittyvät rajoitukset olisivat yhä voimassa. Järjestäjät pitävät tärkeänä, että Kulturkalas järjestetään kulttuurin, taiteen, alan ja göteborgilaisten vuoksi.

Osa ohjelmasta toteutetaan digitaalisesti. Kaupungilla järjestettävät tapahtumat suunnitellaan siten, että yleisöä voidaan ottaa joustavasti mukaan silloisten rajoitusten mukaan.

Ohjelma julkaistaan osoitteessa kulturkalaset.se.

Lapsille piisaa ohjelmaa suomeksi

Lauantaina ulkojumpaa Slotsskogenissa, sunnuntaina askartelukerho Hisingenissä. Ruotsinsuomalainen Club2000-yhdistys on järjestänyt tänäkin keväänä suomenkielistä viikonlopputekemistä lapsille ympäri Göteborgin.

Linnea Majander on ohjannut jumppaa syksystä 2019, ja keväällä hänen apunaan oli kolme muutakin suomenkielistä opiskelijaa.

”Jumpa on tarkoitettu 2-8-vuotiaille. Ohjaamme suomen kielellä, mutta osaamme myös ruotsia, joten kielivaatimuksia ei ole”, Linnea kertoo.

Lapsia oli mukana parikymmentä ja ohjelma suunniteltiin ryhmän tason mukaan. Ulkojumpassa tutustuttiin esimerkiksi palloiluun, parkouriin ja akrobatiaan.

”Jumpassa parasta on ollut nähdä lasten innostuminen ja heidän kehityksensä”, Linnea sanoo.

Askartelukerhossa näperreltiin puolestaan taidetta esimerkiksi Hama-helmistä, laatikoista ja paperisuikaleista.

Syksylle on jo suunnitteilla muun muassa alakouluikäisille suunnattu suomenkielinen hiphop-työpaja.

Lisätietoa yhdistyksen toiminnasta ja syksyn ohjelmasta saat lähettämällä sähköpostia [Club2000:n vanhempaintoimikunnalle: \[finnskarnverksamhet@gmail.com\]\(mailto:finnskarnverksamhet@gmail.com\)](mailto:Club2000:n.vanhempaintoimikunta@finnskarnverksamhet@gmail.com).

Vinkkejä kirjasyksyyn

Suomenkielinen lukupiiri

Lukupiiri täyttää kesäkuussa jo 16 vuotta. Tavallisesti kirjojen ystävät tapaavat Kaupunginkirjastossa, mutta koronapandemia siirsi tapaamiset Teams-videopuhelualustalle.

Lukupiiriä vetävä Iris Seppele kertoo, että mukaan ovat tervetulleita kaikki riippumatta siitä, onko kirjan lukenut. Keskusteluun voi osallistua halutessaan tai vain kuunnella, mitä muut ajattelevat kirjasta. Hän toivoo, että pian voitaisiin palata jo kirjastoon.

Syksyllä lukulistalla ovat seuraavat ruotsinsuomalaiset kirjat:

- 12.9. Tiina Laitila-Kälvemark: *H2O*
- 10.10. Leo Ylitalo: *Hyvästi häpeä*
- 21.11. Anna Järvinen: *Uni viime yönä*
- 12.12. Maarit Turtiainen: *Marttinansaari*

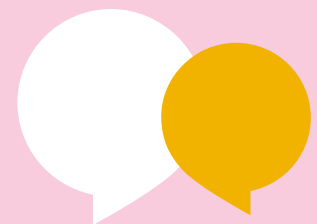
Haluatko mukaan? Ilmoittaudu sähköpostitse: iiriseppele@gmail.com

Göteborgin kirjamesseit

Kirjamesseit järjestetään 23.-26. syyskuuta Svenska Mässan -messukeskuksessa. Keskukseen rakennetaan studioita, joiden keskustelut lähetetään digitaalisesti Bokmässan Play –suoratoistopalvelun kautta. Tänä vuonna yksi pääteema on Pohjoismaiden kirjallisuus, joten luvassa on varmasti myös suomalaisia kirjoja ja kirjailijoita.

Kirjamesseujen yhteydessä järjestetään myös suomenkielinen kirjallisuusmatinea, joka tarjoaa yhteisen foorumin ruotsinsuomalaisille kirjailijoille. Matinea on järjestetty vuodesta 1992.

Lue lisää: bokmassan.se

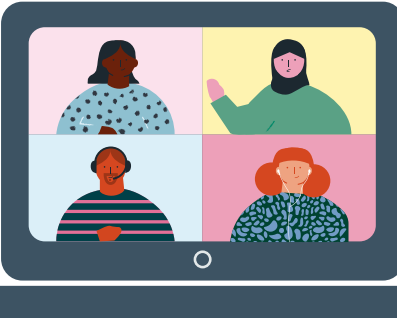

Kesäpuuhaa ikäihmisille

Elokuussa Koillis-Göteborgissa Kortedalassa järjestetään mukavaa yhdessäoloa ja retkiä ikäihmisille. Tapaamispaikkoina ovat Kalendervägen 44 ja 123 sekä Siriusgatan 55. Suomenkielinen vanhustyön koordinoija Mia Joukainen on paikalla tiistaisin ja keskiviikkoisin.

Suomalainen tunti eli finska timmen on tarkoitus aloittaa syksyllä koronatilanteen niin salliessa. Tapaamiset järjestetään parillisina viikkoina maanantaisin Kortedalan torilla osoitteessa Hundraärgatan 32.

Kysy lisää tapaamispaikoista ja -ajoista Mia Joukaiselta numerosta 031-365 36 07.

Sukella kielikylpyyn

Kaipaako suomen kieleesi virkistystä? Kesällä ja syksyllä moni opisto tarjoaa suomen kielen kursseja, joihin voi osallistua myös etänä. Esimerkiksi Folkuniversitet järjestää digitaalisen suomen kielen kielikurssin vasta-alkajille 28. kesäkuuta alkaen. Syyskuussa Göteborgin Medborgarskolan tarjoaa sekä alkeiskurssin että edistyneempien kurssin.

Muista myös Ruotsinsuomalaisten nuorten liiton tekemä Kuusi palaa -kielikurssi Instagramissa: [@kuusi.palaa](https://www.instagram.com/kuusi.palaa).

Lue lisää: folkuniversitet.se, medborgarskolan.se

Tilaa lehti ilmaiseksi

Haluatko saada Minä olen ruotsinsuomalainen-lehden suoraan postilaatikkoosi?

Voit täyttää siinä tapauksessa yhteystietosi alla olevaan lipukkeeseen. Leikkaa se irti ja pudota postilaatikkoon. Postimaksu on jo maksettu. Näin helposti saat lehden jatkossa suoraan kotiisi. Voit myös tilata lehden lähettämällä yhteystietosi s-postitse osoitteeseen suomeksi@stadshuset.goteborg.se.

!

Nimi:

Osoite:

Postinumero:

Jag vill ha tidningen i pappersformat!

Namn:

Adress:

Postnummer:

10

MINÄ OLEN RUOTSINSUOMALAINEN! NRO 26, KESÄ 2021

Suomenkieliset esikoulut sekä hoito- ja hoivakodit

Näissä paikoissa järjestetään vanhustenhoitoa ja esikouluopetusta suomeksi. Lisätietoa palveluista saat Göteborgin Kaupungin palvelukeskuksesta numerosta 031-365 00 00. Jos haluat palvelua suomeksi, pyydä saada puhua suomea jonkun kanssa tai sano ”jag vill prata finska”.

Kunnainen vanhustenhoito

Lövgårdetin hoito- ja hoivakoti, Angered

Onnela-osasto: 8 paikkaa. Osasto on keskittynyt dementiaa sairastaviin vanhuksiin.

Rauhala-osasto: 12 paikkaa vanhuksille, jotka tarvitsevat somaattista hoitoa.

Glöstorps Höjdenin hoito- ja hoivakoti, Pohjois-Hisingen

16 paikkaa dementiaa sairastaville vanhuksille.

Yksityinen senioriasuntola

Akaciagården, Angered

Senioriasuntolassa on 47 asuntoa muun muassa suomalaisille senioreille.

Kunnallinen esikoulutoiminta

Terapislingan 4:n esikoulu

Hisingenissä sijaitsevassa esikoulussa on kaksikielinen osasto. Rehtori: Lena Bildsten.

Gibraltarkrokenin esikoulu

Suomenkielistä esikoulutoimintaa päivittäin keskustassa. Esikoulun johtaja: Birgitta Murtoinperä.

Svetsaregatanin esikoulu

Suomenkielistä esikoulutoimintaa lounaisella kaupunginalueella. Rehtori: Helena Beligiannis-Fanias.

Suomenkielinen esikouluopettaja

Lisäksi Göteborgin alueen esikouluja kiertää suomenkielinen esikouluopettaja Laura Paasio.

Yksityinen esikoulutoiminta

Esikoulu Aurinkopiha Angeredissa.

Rehtori: Tellervo Pääkkö.

Göteborgs
Stad

B

PP

Sverige, Port Payé

STADSLEDNINGSKONTORET
Veera Säisä

SVARSPOST
Kundnummer: 20380442
404 20 Göteborg